

Elämän loppuvaiheen laadukas hoito turvataan palliativisella kotisairaaverkostolla

MITÄ?

Palliativinen kotisairaala tuo erityistason hoidon potilaan luo

Palliativinen hoito on elämän loppuvaiheen kokonaisvaltaista hoitoa, jonka tavoitteena on vähentää kipua ja kärsimystä sekä parantaa elämänlaatua. Saattohoito on palliativisen hoidon viimeinen vaihe.

Palliativinen kotisairaala

- on osa maakunnan sairaalapalveluita
- tuo erityistason hoidon, konsultaatiotuen sekä osaamisen kotiin ja asumispalveluihin 24/7.

Palliativisen kotisairaalan

- moniammatillinen henkilökunta on erikoistunut palliativiseen hoitoon ja saattohoitoon
- tukiosastona toimii palliativiseen hoitoon erikoistunut osasto, jonne potilas pääsee tarvittaessa ilman päivystyskäyntiä.

MIKSI?

Palliativiseen hoidon tarve lisääntyy, perustasolle tarvitaan tukea

Palliativinen hoito on ihmisoikeus, joka kuuluu yhdenvertaisesti kaikille. Nykyisin hoidon saatavuus vaihtelee kuitenkin alueellisesti.

Hoitoa tarvitsevien määrä lisääntyy väestön ikääntymisen myötä. Valtaosa palliativisesta hoidosta järjestetään sosiaali- ja perusterveydenhuollossa. Vähintään kolmannes potilaista tarvitsee erityistason konsultaatiota ja hoitoa.

Sosiaali- ja perusterveydenhuolto ei voi yksin taata laadukasta palliativista hoitoa kaikille sitä tarvitseville. Siihen tarvitaan joustavia ja liikkuvia tukipalveluita. STM:n suosituksen mukaan sosiaali- ja perusterveydenhuollon palliativisen hoidon laatua voidaan parantaa kehittämällä palliativisen kotisairaaverkoston kattavuutta ja konsultaatiotukea.

MITEN?

Olemassa olevat kotisairaalapalvelut ovat hyvä perusta palliativiselle kotisairaaverkostolle. Palliativisen kotisairaaverkoston kehittämisessä on tärkeää

- perustaa sairaanhoitopiireihin palliativiset keskuskeskukset, jotka koordinoivat kotisairaalan toimintaa ja turvaavat palliativiset konsultaatiopalvelut
- perustaa STM:n suosituksen mukaisesti palliativiset kotisairaalat niille paikkakunnille, joilta ne puuttuvat
- varmistaa, että kotisairaalat palvelevat ympäri vuorokauden
- huolehtia, että toiminta maakunnassa on verkostomaista ja ylittää kuntarajat
- huolehtia, että kotisairaalat ovat riittävän lähellä asukkaita ja että kaikki maakunnan asukkaat kuuluvat jonkun kotisairaalan piiriin
- vahvistaa kotisairaaloiden henkilökunnan palliativisen hoidon osaamista tarjoamalla riittävälle määrälle sairaanhoitajia ja lääkäreitä erityistason koulutus palliativiseen hoitoon
- ottaa käyttöön uusia virtuaalisia ja digitaalisia palveluita.

Palliatiivisen kotisairaalan tuella hoito on inhimillistä ja kustannustehokasta

Kotisairaala parantaa hoidon yhdenvertaista saatavuutta

Maakunnan palliatiivisen kotisairaalaverkoston rakentamisella varmistetaan, että kaikki perustason yksiköt saavat erityistason tuen palliatiiviseen hoitoon ja saattohoitoon. Näin hoidon yhdenvertainen ja oikea-aikainen saatavuus paranee.

Ennakoinnilla minimoidaan tarpeettomat päivystyskäynnit

Palliatiivinen kotisairaala tukee sosiaali- ja perusterveydenhuollon yksiköitä elämän loppuvaiheen ennakointien hoitosuunnitelmien toteuttamisessa. Se tarjoaa konsultaatiotukea paikan päällä tai etänä.

Ennalta määriteltyjen konsultointikäytäntöjen avulla potilas saa tarpeensa mukaisen palliatiivisen hoidon asuinpaikkaansa.

Toisaalta ennakkoinnilla voidaan varmistaa potilaan pääsy tarvittaessa sairaalaan. Palliatiivisen kotisairaalan potilaat pääsevät aina tukipaikalle palliatiiviseen hoitoon erikoistuneelle osastolle, jolloin tarpeettomat ja kuormittavat päivystyspoliklinikakäynnit vähenevät.

Palliatiivinen kotisairaala yhdistää palvelut

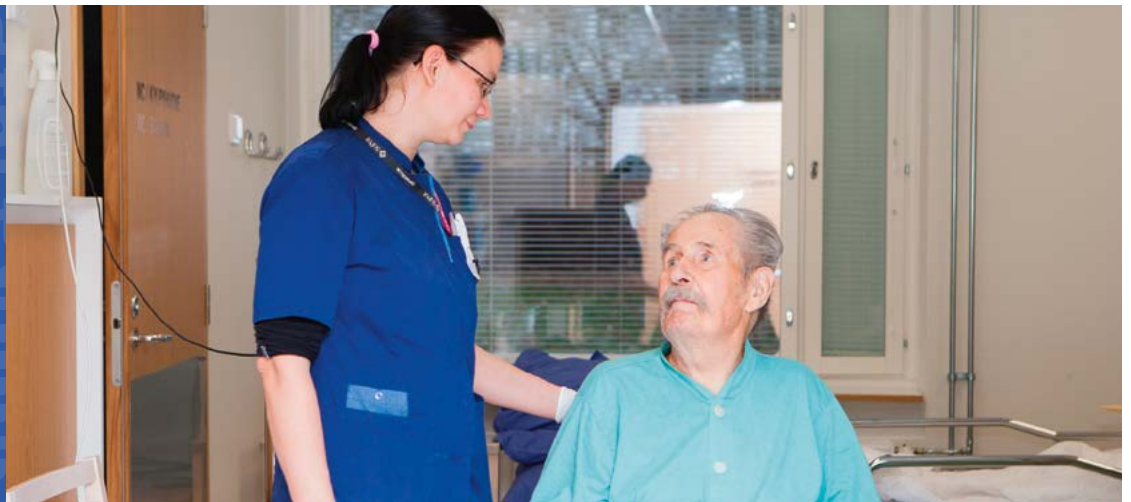
Palliatiivinen kotisairaala on keskeinen osa yksikkö- ja kuntarajat ylittävää palliatiivista palveluketjua. Se tuo erityisosaamisen sosiaali- ja perusterveydenhuoltoon ja toimii siten siltana perustason sote-palveluiden ja erikoissairaanhoidon välillä. Palliatiivisen kotisairaalan avulla valtaosa elämän loppuvaiheessa olevista ihmisistä, erityisesti iäkkäistä, voi saada laadukkaan hoidon omassa asuinpaikassaan ilman tarpeettomia siirtoja.

Hoidon tuominen potilaan luo hillitsee kustannusten nousua

Suurin osa iäkkäistä ihmisistä ei elämän loppuvaiheessakaan tarvitse pysyvää sairaalahoitoa. Elämän loppuvaiheen hoidon järjestäminen potilaan luona sairaalahoidon sijaan on sekä inhimillistä että hillitsee kustannusten nousua.

Potilas pääsee tarvittaessa ilman päivystyskäyntiä palliatiiviseen hoitoon erikoistuneelle osastolle.

Lisätietoja

Suositus palliatiivisen hoidon palveluiden tuottamisesta ja laadun parantamisesta Suomessa. Palliatiivisen hoidon asiantuntijaryhmän loppuraportti. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2019:68.

Yhteystiedot

Teija Hammar, johtava asiantuntija

etunimi.sukunimi@thl.fi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL

www.thl.fi | [@THLorg](https://twitter.com/THLorg)

thl

SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ